

Skipulagsstofnun
Sigmar Arnar Steingrímsson
Laugavegi 166
150 Reykjavík

Reykjavík 26. október 2016
UST201610-081/T.P.
08.15.00

Efni: Mat á umhverfisáhrifum - hreinsistöð fráveitu á Akureyri. Umsögn um frummatsskýrslu.

Vísað er til bréfs Skipulagsstofnunar dags. 7. október sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um ofangreinda framkvæmd.

Hreinsun skólps og viðtaki

Vakin er athygli á að skv. 2. mgr. 9. gr. laga nr. 33/2004, varnir gegn mengun vatns og stranda þarf að senda Umhverfisstofnun sérstakt erindi og þarf stofnunin að samþykkja lagningu neðansjárleiðslna en útrás stöðvarinnar fellur þar undir.

Bent er á að í gr. 19.1 reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólp, sem ber heitið „Hönnun skólphreinsi- og dælustöðva“, er að finna eftirfarandi ákvæði: „Magn pe. í skólpi skal reiknað út á grundvelli mesta meðalmagns á viku sem fer um stöðina á ári að frádregnu því sem fellur til við óvenjulegar aðstæður, t.d. við stórrigningar“. Mælt skólpmagn er gefið upp sem 78.000 pe., sbr. töflu 2.1. Tölur í töflunni eru ársmeðaltalsgildi og því verður gildið fyrir skólpmagnið að teljast það einnig. Þar sem ekki virðist tekið tillit til þessa ákvæðis má ætla að áætlað skólpmagn til hönnunar stöðvarinnar sé vanáætlað.

Í töflu 3.1 í skýrslunni og texta á sömu síðu kemur fram að stöðin verði gerð fyrir 80.000 pe. skólpmagn. Það er því ekki gert ráð fyrir neinni teljandi aukningu á skólpmagni (pe.) á líftíma stöðvarinnar. Þegar skólpmagn er orðið meira en hreinsistöðin ræður við má búast við að yfirfallsútrásir og neyðarútrás verði oftár í notkun, með tilheyrandi aukningu í álagi á umhverfið. Gera þarf betri grein fyrir þessum atriðum í skýrslunni.

Lengd útrárlagnar verður styttri en í fyrstu var fyrirhugað. Ályktun Vatnaskila um að útrásin uppfylli mengunarreglur miðast við 500 m útrás (sjá bls. 5), Hafró gerði straummælingar 500 m út frá Sandgerðisbót (sjá bls. 9) og þannig er greint frá henni í greinargerð með Aðalskipulagi Akureyrar (reyndar líka sem 500-600 m). Í skýrslunni kemur þó víða fram að ætlunin sé að leggja útrás sem nær aðeins 400 m út. Gera þarf grein fyrir forsendunum fyrir styttingu útrárlagnar um 100 m.

Þegar losað er skólp í viðtaka sem er síður viðkæmur, eins og í þessu tilviki, skal hreinsa það með eins þreps hreinsibúnaði eða síubúnaði sem er sambærilegur við eins þreps hreinsun, sbr. gr. 20. 1 í reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólp. Tilgangurinn er að minnka magn lífrænna efna um 20% og fastra agna um 50%. Þó er heimilt að sleppa hreinsun þessara þátta að hluta eða alveg ef notaður er síubúnaður. Þetta hafa sveitarfélög í sambærilegri aðstöðu nýtt sér, á sama hátt og Akureyrarbær hyggst gera, eins og fram kemur í skýrslunni þótt ekki með beinum hætti sé. Þótt ristar séu aðallega ætlaðar til að fjarlægja grófefni (sorp/ristarúrgang) sest engu að síður lítilsháttar af öðrum úrgangi þar, háð straumpunga og þykkt efnismottu á ristinni hverju sinni. Stór hluti af þessum viðbótarúrgangi telst til lífræns efnis eða svifagna og er því engu að síður um að ræða lítilsháttar hreinsun þessara efnabátta úr skólpinu. Á bls. 21 í skýrslunni kemur fram að ristarúrgangur verði þvegin fyrir förgun. Umhverfisstofnun telur það illa samræmast markmiðum með skólphreinsistöðinni að skila aftur efni sem hefur verið hreinsað úr skólpinu. Stofnunin telur að gera verði ítarlega grein fyrir því hvers vegna valið er að gera það.

Til þess kann að koma að þörf verði fyrir það á svæðinu í grennd við skólphreinsistöðina að losa þurfi aðflutt skólp, s.s. úr rotþróm, ferðasalernum eða skemmtiferðaskipum. Ekki er vikið að slíku fyrirkomulagi en ef gert er ráð fyrir því þarf búnaðurinn að taka mið af því. Bæta mætti við umfjöllun um þetta.

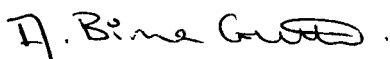
Í kafla 5.2.4 er að finna eftirfarandi texta: „Með tilkomu hreinsistöðvar verður grófefni síað frá, og því mun minni mengun berast út í Eyjafjörð en gerist í dag. Má því gera ráð fyrir lækun á tölum yfir saurkóligerla á haustin og veturna miðað við núverandi ástand...“. Vakinn er athygli á að þótt grófefni (sorp) muni verða síað frá munu aðrir mengunarþættir, sem valda álagi á viðtakann, áfram berast óhreinsaðir út í hann. Fullyrðingin í fyrri málsgreininni er því villandi. Einnig er að mati stofnunarinnar óljóst hvernig fullyrðingin í seinni málsgreininni leiði af þeirri fyrri. Í því sambandi má benda á að dánartími saurbaktería í sjó lengist í skammdeginu og mætti því frekar búast við hærri gildum þeirra í viðtakanum á veturna.

Í frummatsskýrslu er gerð ítarleg grein fyrir vöktun og ýmsum mótvægisáðgerðum sem unnt verður að grípa til. Hönnun stöðvarinnar verður með þeim hætti að gert er ráð fyrir þeim möguleika að beita frekari hreinsun ef ástand viðtakans krefst þess.

Umhverfisstofnun telur að umrædd framkvæmda muni ekki bæta verulega ástand fráveitu að öðru leyti en því að þynning skólpsins í viðtakanum eykst og rusl mun ekki verða losað í viðtakann.

Að teknu tilliti til ofangreindra atriða telur Umhverfisstofnun ekki líklegt að umrædd framkvæmd muni hafa umtalsverð umhverfisáhrif í för með sér, ef miðað er við núverandi ástand í fráveitumálum Akureyrarbæjar.

Virðingarfyllt

Aðalbjörg Birna Guttormsdóttir, teymisstjóri

Tryggvi Þórðarson, sérfræðingur